ORDET FRITT.

Alla Svenska Canada-Tidningens prenumeranter äro välkomna att yttra sig i denna avdelning. Följande regler ha vi emellertid sett oss nödsakade att uppställa: (1) Skriv endast på en sida av papperet och med bläck. (2) Skriv så tydligt, kortfattat och på sak gående som möjligt. (3) Undvik hätska utfall mot olika tänkande. (4) Anonyma uppsatser publiceras ej. (5) Diskussion i religiösa ämnen är förbjuden. (6) För i denna avdelning gjorda uttalanden ikläder sig redaktionen intet som helst ansvar. — RED.

TILL "ORDET-FRITT"-MEDDELARE!

Vore tacksam om alla meddelare å denna avdelning ville vara av den godheten utskriva alla orts- och egennamn med tydlig stil, samt endast använda ena sidan av det papper som meddelandena skrivas å.

Sättaren.

SPRÅKFÖRBUDET

Hughedon den 7 juli 1918.

Till Redaktionen av Svenska Canada-Tidningen,

Winnipeg

Kan plats beredas för nedanstående?

I "Omaha-Posten" för den 26 juni läses följande notis:

"De tre danska kyrkorna i Cedar Falls och den i Fredville nära Waterloo befintliga voro stängda söndagen den 2 juni i enlighet med beslut, som respektive församlingsstyrelse och diakoner fattat. Icke någon som helst gudstjänst förrättades i dessa församlingars kyrkor. På ingångsdörrarna hade anbrakts anslag, som tillkännagåvo, att templen "voro stängda på grund av guvernörens order tills vidare kungörelse gives."

Den order, som härmed åsyftas, är den av guvernör Harding utgivna om förbud att inom staten hålla något som helst allmänt möte vid vilket begagnas annat språk än engelska". Så långt Omaha-Posten. Med dylika fakta för ögonen vill jag till allmänt bruk rekommendera den gamla bekanta ryska kyrkobönen: "För Knut Posse och den Viborgska smällen bevare oss milde, Herre Gud." Men att i stället för Knut Posse och den Viborgska smällen sätta andra ord.

W. Finnman.

REDOVISNING

Northwood, Sask., 7 juli 1918

Ärade redaktion!

Jag vill å min egen och min familjs vägnar ödmjukast bedja red. om en liten plats i den ärade S. C. T. för att därmed få frambära ett hjärtligt tack till alla dem, som genom penningehjälp understött oss i vår svåra belägenhet. Den vackra hjälp vi genom välvilliga vänner erhållit kommer att användas till betäckandet av de dryga doktorsutgifterna, vilka vi ådragit oss under de tre månaders tid vi varit på sjuklistan. Det är ur djupet av hjärta och själ vi våga beklaga den sorgliga belägenheten, då vi liksom blevo tvingade att taga smörgåsen från grannars barn. Men tyvärr var det ganska oväntandes, och vi vågade knappast tro att vännerna så mangrannt skulle sluta sig omkring sjuklägret. Det är dock trevligare att få lägga en slant i barmhärtighetens offerkärl än att nödgas mottaga den, och vi hoppas därför att vi ej ännu en gång måste komma i samma sorgliga belägenhet. Därför återigen ett hjärtligt tack till eder alla både de som uppoffrat tid och pengar för insamlingen, såväl som de som med gåvor bidragit. Listorna som inkommit äro följande. Insamlat av mr. E. Hammerström, Northwood, Sask.

E. Hammerström, $5; Erik M. Hammerström, $1; mrs. E. Stowell, $1; mrs. S. Zuajle, $2; Lindsay $1; C. J. Carlson, $2; Andrew O. Johnson, $2.50; Jonas Johnson, $0.50; A. O. Rygd, $1; John Hanson, $1; Carl Johnson, $2; P. Norbeck, $2; O. Strandlund, $2; H. P. Pearson, $1; P. A. Pearson, $1; P. J. Walgren, Dubuc, $5, summa $29.00

Insamlat av Per Johanson, Percival, Sask.:

A. Person, 50c; Knut Johnson, $1; Gustaf Anderson, $1.50; Nils Johnson, $1; John Strandlund, $1; H. Hanson, $5; Jonas Östlund, 50c; E. Liden, 50c; M. Nilson, 50c; Nils Erikson, 50c; John Nordin, $1; Mr. Gust. Fröberg, 50c; Andrew Friberg, $1; Per Johanson, $2; Ossian Östlund, $1; Nils Smith, 50c; N. Nilson, 50c; C. Hanson, $1; J. Wenman, 50c, summa $20.00

Insamlat av miss Sarah Erickson, Percival, Sask.:

Sarah Erickson, $2; E. Strandlund, $3; Nils Wenman, $1; Aug. Abrahamson, $1; Gunnar Abrahamson, $1; W. Hawkes, $1; Onämnd, 50c; Helmer Eklund, $1; Carl Wenberg, $1; Per Nordin, 50c; John Kjellström, $1; mrs. Wenberg, 25c; mrs. Larson, 25c; A. Nyström, $1; O. J. Engström, $2; E. Engström, 25c; mrs. P. Alm, 50c; H. Olson, $2; A. Smith, $1; M. Strandlund, $2; M. Ström, 50c; N. O. Erikson, $1, summa $23.75.

Insamlat av Knut Johnson i Stockholm, Sask.:

John Erikson, $1; Olof E. Erikson, $1; Per Johnson, $5; J. G. Johnson, $6, summa $13.00.

O. Ongman,
Northwood, Sask.

EN VIKTIG RÄTTSKAMP

har utkämpats i Wetaskiwin, Alberta, för några dagar sedan. Den föranleddes av den omständigheten att vår landsman Claes W. Swanson (som i flera år varit ordningsman i stadens rådhus och som är en av de äldsta innebyggarna i distriktet bland svenskarna) blev nekad att använda sin rösträtt vid det sista dominionvalet, trots det att hans namn var uppsatt på vallistan eller röstlängden, och trots det att han företedde "certificate of naturalization". Herr Swanson tog saken på allvar och yrkade rättegång emot den gynnare, som företog sig den nesliga och godtyckliga handlingen att neka en aktad medborgare utövandet av sin medborgarrätt. Swanson var icke den ende som hade **denna erfarenhet**, men han är visst den ende så långt, som hade mod och rådighet nog att gå till rätta med de myndiga herrar, som ofta låta oss höra — direkt och indirekt — att vi äro "utlänningar som ingenting veta", som de tro sig kunna göra vad de vilja med

Unionisters lagmän och gynnare sparade ingen möda att locka, tubba och skrämma Swanson att nedlägga målet, men han lät sig icke avskräcka, utan kämpade ut striden, och vann en lysande seger. Det skall ländа herr Swanson till heder, så länge som det finnes en svensk inom Canadas "hank och stör", som sätter något värde på folkrätten och gå ner i de svensk-canadensiska hävderna som en av de mest betydelsefulla händelser i vårt folks historia. Det är dock icke blott vårt svenska folk det gäller utan man kan säga, att alla "utlänningar", som icke äro av "Brittisk börd" äro berörda av detta domsslut och stå i tacksamhetsskuld till denne vår landsman, som kämpade striden för oss alla! Detta kostade mera än vanligt mod i dessa "vargatider", då det synes som "rätten" vore mera tillbakaträngd än under normala förhållanden.

Häromaftonen hade ett ansenligt antal partivänner anordnat en uppvaktning för vännen Swanson i deras våning för att betyga dem sin erkänsla och heder. Då undertecknad hade förmånen å de församlades vägnar frambära i sammanträngda ordalag vår hedersbetygelse.

Herr Swanson skildrade också under samkvämets förlopp, sakens uppkomst, fortgång och rättegången m. m., på ett mycket tilltalande och intressant sätt. Må allt vårt folk i Alberta och Wetaskiwindistriktet sätta värde på den lyftning, som det svenska namnet fått i dessa trakter, i synnerhet genom denna kamp och seger!

Det kan ju vara möjligt att Swansons vedersakare äro vanvettiga nog att appellera målet till högsta domstolen, men detta kan knappt förminska det moraliska inflytande till vår förmån, som är och blir följden av distriktsrättens utslag i målet.

Svaranden blev ådömd att betala rättegångskostnaderna och dessutom en summa till herr Swanson inom trettio dagar, eller också tråda i häkte för en termin av sex månader.

Wetaskiwin den 6 juli, 1918

N. J. L. Bergen

WHERE TO PLACE THE BLAME FOR THE HIGH COST OF LIVING

Unfortunately the last 15 years the business of this country has been going into too few hands.

You might have observed the amalgamation and the buying up of smaller business' by the big companies. Now the only reason for this kind of thing is to blot out competition, make greater profits, and incidently to pay out dividens to shareholders.

We hear a great deal these days about democracy, and the attacks on European aristocracy. Yet, in this new country we have a system of men aspiring to get rich quick, and often low and uncouth men dominating our politics. Many of these creatures, like the Preussians are born without soul, and will not hesitate to crush the life blood out of those less fortunate. We hear a lot of Yords, Knights, etc., ni Great Britain, but most of them sprang to the defense of their country when the Preussian peril loomed up. We cannot say that the Millionaires of Canada did the same.

We have three large packing plants in the Dominion of Canada and they control both producer and consumer.

About twelve years ago Gordon & Ironside shipped great train loads of cattle to Great Britain. Our papers were filled with big head-lines, drawing public attention to the fact. We naturally thought this would be one of Canada's great assets, but unfortunately, we have been disappointed.

Swift & Co. bought out Griffin Packing Plant, and they with the rest of such companies, have their agents throughout the country buying for them. Whether the farmers were satisfied with the prices received is a question, as they have since this date reduced their stocks.

We have an immense stock yard in St. Boniface, but we do not hear enough of it. If it were properly employed we should. The fact is, the packers own both wholesale and retail trades, so there are very few retail buyers to bid for either cattle or bogs. It seems to me that these cocerns do their best to discourage a surplus, which naturally enables them to make larger and uniform profits.

Some years ago a Creamery Co. was organized and they induced the Dairy Men, by encourageing offers, to dump their milk with them and sell out their rounds to the company. Later, when the company had got things their own way, they and the Dairy Men disagreed on prices, so many Dairy Men commenced delivering milk again to the consumer. The Creamery company, going further afield for their milk and buying from the farmer. As you will see, the game is control the output in this line and stunt the production. The farmer, of course, stopped making dairy butter, and of nesessity, milk, cream, and butter are controlled by the Creameries.

The farmers had more crude appliances for making butter and producing cream, yet they sold both more cheaper than the companies.

We employ Inspectors to look after our food and health, but is it not a fact they sometimes abuse their positions by playing into the hands of the Combines and Trusts?

The Womens league called a meeting on Wednesday, June 26th. Many things were revealed to us that meeting. It was stated that the food control had cost the country the sum of $260,000.

Now I think if the community were well organized and a small fee could be charged to raise sufficient funds to keep a permanent staff of experts who understood thoroughly every combine and trust in the Country, a staff of this kind would have more weight in ourtailing High Profits than anything else.

W. H. Smith
Sec. Ward 4 Association.

WINNIPEG I SOMMARHETTAN

Bred, flat och ful ligger den lillstora präriestaden där i solgasset. Heta vindilar virvlar upp stoftskyar på de dammiga gatorna så att vandraren måste klämma igen korpgluggarna för att inte få synen fördärvad. Gamla tidningar samt herr- och damhattar far i alla väderstreck och dansa "cancan" runt hushörnen. Damernas kjolar, som enligt modet, det välsignade modet, endast har till uppgift att från närgångna maskulina blickar, skydda det väsentligaste av de nedre extremiteterna, strävar uppåt och utåt. "Upp genom luften" etc. Strumporna genombrutna, och överdelen, vristen, frestande i sin förtjusande nakenhet. Och förresten allt det övriga så transparent så inte behöver man resa till "la belle Italia" för att se "Venus de Milano"-figurer — — —

Gatorna bliva mer och med folktomma. De som ännu måste vandra på de tröttande trottoarerna smyga sig längs husraderna, på skuggsidan så mycket som möjligt. "The sunny side" har ingen tilldragenhet i solsteket. En poliskonstapel går med sävliga avmätta steg — i skuggan även han. Vilket trist knog måtte det inte vara att vara "polismakt" i Winnipeg! Inte en gång ett hundslagsmål, som för en stund kunde fånga uppmärksamheten, att se. Inte en "lindrig" festprisse att intressera sig för. Allt är ju så förbistrat torrt. Alla människor äro ju så snälla och så nyktra — riktiga döddansare.

På hörnet av Portage ave. och Main street står en annan "polismakt" och "regulerar trafiken". Det är inte mycket att "regulera". Det är "the slack time of the day" så han står där mest för syns skull. Vänder sig från solen så mycket som möjligt, viftar en och annan gång med de långa armarna till en spårvagn, automobil eller någon annan trafikant som vill "krossa streeten" som det heter på det sköna svensk-amerikanska språket. Han passar i samma veva på att jaga bort en näsvis fluga som surrar runt "höga överhetens" svettiga näsa. Ett och annat hjuldon lunkar förbi utan att ha fått "the highball" från den "regulerande" myndighetspersonen, men denne tittar endast en smula misslynt och med synbarligen lätt sårad värdighet efter förordningsbrytaren.

Puh, hur kvalmigt! Jag kliver upp på en spårvagn för att åtminstone få sitta. De grönmålade bänkarna runt om vid trottoarerna äro ju inte för vanliga dödliga att huka sig ned på. De äro gåvor från snälla mammor och patentpatriotiska Fort Rouge-damer till "Our dear boys". Visserligen stå de mestadels tomma, men som det på ryggstödet är målat med tydliga bokstäver: "For Returned Soldiers Only" så ville det väl bli betraktat som en blasfemi, om en plebej satte aktern spegeln på desamma — — —

Spårvagnen skramlar iväg utefter Portage ave. Nästan folktom är den också. En välfödd madan från norra stadsdelen, tydligen en av "Der Kaisers" f. d. undersåtar, tjock och flabbig på grund av träget arbete och många barnsängar, samt ett par "små-Fritzar", äro, utom mig, de enda passagerarne. Snart kommer dock flera på. Damer både av det tungare och lättare slaget, fosterlandsförsvarare, krymplingar, skumpande på sina kryckor. Det lyftes en liten flik av världsdramats ridå — — —

Små-Fritzarne börjar rota i en matkorg från vilken en stark lukt av "garlic" (vitlök) breder sig. De mumsar av hjärtans lust. En smörgås faller ned på det smutsiga spårvagnsgolvet. Mamma Katzenjammer skäller på sina telningar på plattyska, plockar upp "småkan", som ser en smula oaptitlig ut, tittar sig villrådig omkring, varpå hon, följande ögonblickets impuls, skall slänga den ut genom det, som hon trodde, öppna spårvagnsfönstret. Men, o ve! Fönstret var mot hennes förmodan uppdraget, smörgåsen fastnar med smörsidan mot glaset och glider under vagnens skakningar nedåt, sakta, sakta! Det hörs fnissningar och ett och annat undertryckt gapskratt. Fru Katzenjammer ser rent betuttad ut, hon liknar så slående en hönsmamma som blivit halvskrämd och försöker att skrocka — — —

Ute i det loyal-patriotiska, flaggvittande, och av tröga och flegmatiska Anglo-Sachser bebodda St. James, stiger jag av spårvagnen, som naturligtvis stannar ett stycke från plattformen. Måste således kliva ned i det djupa diket, varvid jag nära nog trampar på ett stort hundkräk som, lat och dåsig som alla andra två- och fyrfotingar på en sådan dag, har sökt skugga i det gräsbevuxna diket — — Styr mina steg ned mot elven, där det tjocka, gyttjegula vattnet i Assiniboine, med sömnig snigelfart kryper sin bana fram. Försöker att nynna: "Brusande vilda ström, Morgana underfé". Jo, jo! Skön harmoni! Ah, en dragande, sugande längtan kommer över mig, en längtan till havet, till sjöluft och böljeskvalp, bort från den torra, tråkiga präriestaden, som ligger där i solgasset och liksom gör förtvivlade, men misslyckade ansträngningar att agera storstad.

Tjali.

THE FOUNDATION OF PROPORTION

On the sole foundation of "proportion" it is necessary to upbuild the comming era; if progress and prosperity are to be obtained, and humanity is to be placed in a secure and safe position.

It is evident, however, that "militarism" will not agree upon a movement into this; because an era founded on "proportion" would give the hardest death blow to that monster, provided it would be reached with "good intentions". And the terrible monster will certainly stagger against that to the very utmost exertions.

And the lustre and splendom of the various blossoms of prosperity and delight would not fall in the taste of "Capitalism"; for it would so dazzle the eyes into stone-blindness to this wild beast to a suicidal death —agony, if nothing else would into its existence.

But if we ever with any "good intentions" will came to the "foundation of proportions" is a hard thing to predict. For even thos, who are in the most need- thereof and would benefit greatly thereby, they are not ready or willing to come forward, but are holding themselves back and rather roast the ideal of that kind.

We look for instance at the different classes of employes, and among them all we hear voices saying: "No, sir! We will have no proportional system! That would give us no chance to get as much more of the material things than our fellow-men, as we wish to get". Of cource, they are sommewhat devided as to the matter. But whether they are hard labours or skilled workers or professionals we find them to tack the eagerness and endeavor for to be pushing factors for the ideal in question.

And the same way with the employers. In their different domains they say: "If we start in on a basis of proportion, then there will not be very good chances to get as much more wealth than our neighbors, as we desire to get." Of cource, many employers complain about the present unproportional conditions, that outwall them from getting their fair proportions. But they complain thus only with the purpose to remain in the same unproportional conditions and state. And so they figure and struggle in every possible way to get their proportions and little bit more —if possible! And they pay increased rates of interest on their increased debts and increasing rates of interests on partial insurance; and then they increase to hope, that they will be the lucky-ones to get the larger proportions, and thus resist and prevent more than to promote economic independence.

And so there is a strong union—remnant of all to maintain themselves in the state of their old-old-old great-great grandfathers. And so the lawless speculation goes on unaboted to the most wild gambling and profitering to often so hideous unproportions, that we get astonished about such awful unfairness.

But now same one is seen to say: "A foundation of proportions" would not be perfect in effeciency, and it can be misused. And of cource he is right.

If for an instance evil intentions would permit a "Militarism" would round up its respective armies and say to them: "Now for the fun of it fight hard for the purpose of getting a proportional conquest to the member of men in each army". If such would ever happen, we would call it murdness.

Or for example—just an example, you see—; if it ever would happen, that "Capitalism" would say to a hord of millionaries: "I measure out one proportion to one half of the hord and a like proportion to the other half. But for some "fun" you must gain a thousandfold! And you shall then get your due proportions. But to the most funny ones (de största fånarna) I shall proportion with golden ladders for to reach the higher reagions or other worlds upon, if you compete very impatiently to the end of gaining a twotousandfold by your allotments.

And get an other example. If by chance "Aristocracy" would raise its head and say to a bulk of people: "Let us build a wall around ourselves so as to defend us against all other people by proportions of wheedling and flattery." Or if for an instance "Christianity" would say to all other people: "You are ten times as many as we are, therefore you go fifty miles away from us, and we will then situate five miles above you in order to be well separated from each others which of course would be impossible, as it is against both nature and the christian mission".

What fallacies, if such proportions could ever be made! And such is against nature and God-opposing.

But with forms and regulations set so as to favor all individuals and all identities alike favor and adjusted proportions would certainly bring us to an era of general wealth and a happiness to be enjoyed by all people!

But the laws would have to be formed in such a manner, that discipline is with the best means always accomplished with the aims to protect lives and not to kill or suppress the same without necessity, and which achievement is to be made in proportion to the strenght of the suspective pawns.

And the laws should likewise be formed so, that the acquiring of capital, property and provissions may be stimulated and the wealth be preserved for the purpose to serve all in accordance with their fair and just demand.

And let the proportional laws be such, that our missions be of the nature to advance the one as well as the other to esteem and honor and to come in a more close contact with each other, as proportional relations may fairly and justly admit us to do!

Why not then puzzle to the end, what we get to a fundamental law of proportion What reason against such acceeding?

K. J. B.

TANKAR OCH REFLEKTIONER

Den "allsvenska samlingen" i Canada tycks, efter allt att döma och trots allt, bli ett fullbordat faktum. Svenskarna i Canada kan nu tvivelsutan instämma i det historiska kvädet från Uppsala möte: "Nu har Sverige blivit en man" samt tillägga: "Alla hava vi en — professor!" Ty envar kan ju lätt se att det är prof. C. H. Lager, som varit själen i detta s. k. "samlingsverk". Han står nu såsom segrare, låt oss vara ärliga nog att erkänna detta. Han har slingrat sig igenom "hindren som existera" och "hindren som icke existera" och står nu om än icke såsom den officielit erkände, så ändock såsom den reelle ledaren av den "nysvenska samlingen" och som herre på valplatsen. Det gagnar litet att söka att bevisa motsatsen. Vi andra, d. v. s. den radikala och sant frisinnade delen av Canada-svenskarna ha förlorat slaget — för närvarande, låt det stå klart för oss. Det kan kanske vara en örsak till att göra oss en smula nedstämda, men, tränade som vi äro i livets skola, ha vi förr utkämpat en och annan dust mot baksträvet, och sannerligen fått röna motgångar och nederlag förut. Det ville vara förmätet att tänka, att frihetens och frisinnets idéer alltid skulle gå segrande framåt. Det böra vi aldrig göra räkning på. Därför måste vi också ta denna lilla motgång med jämnmod. Kanske skall det omsider gå upp för dem som nu stå som segrare att det var endast en Pyrrhusseger de vunno. Sanningen skall en gång segra!

I det politiska livet här i Canada ha vi en mycket framstående person, som är mycket beryktad om än just icke så särdeles berömd. Denne man har av sina motståndare blivit kallad "The unseen hand", därför att man i såväl Dominion — som i provins — politiken tydligt nog har kunnat kunnat märka hans reaktionära schackdrag. I Svensk-Canada ha vi nu, om jag inte har alltför mycket fel, fått en liknande "unseen hand". Kanske är uttrycket inte fullt korrekt sätillvida att hans tassar ha stuckit fram tydligt nog. Men vi veta nu ändå vem som flyttar figurerna på Canada-svenskarnas schackbräde.

Jag nämnde i början av denna artikel att den "svenska samlingen" var på god väg att bliva en verklighet. Och varför skulle den inte? Den har alla förutsättningar eller åtminstone nästan alla, att kunna realiseras. Först av allt har den nu, efter den vändning saken har tagit, "våra bästa svenskar", gräddan av den svensk-canadensiska befolkningen med såsom skyddspatroner. Det vill inte säga litet det! Herrar pastorer stå väl ännu litet tvekande, kan jag förstå, men de kommer nog ganska säkert, som Per Jonson sa' om vargarne. Därnäst har den "den tredje statsmakten", tidningspressen, på sin sida. Det bör ju väga tungt på "samlingens" vågskål, när S. C. T. och, efter alla solmärken att döma, också C. P. manar till "samling". Och när så lilla "Idog" också stämmer upp sin samlingslyra så må väl harmonien bli fullständig. Att en hel hop "plebs" inte ändå rigtigt kan få in i sina skallar vad all denna "samling" skall resultera i till slut, det får man se bort ifrån. Vi bör väl kunna förstå, att om all denna "enighet" inte kan leda till något annat, så kan man väl åtminstone bli enig om att — börja träta igen. Alldeles som norrmännen i 1905.

Ja, nog är det litet svårt att förstå denna samlingssträvan och att förstå vad man tänker vinna därmed. Vi skola samlas därför att vi äro svenskar! Så låter det! Var skola vi hämta dessa i sig själv ideella lärdomar ifrån? Från Sverige? Ja, nog skulle det vara skönt om vi kunde peka på våra landsmän i vårt gamla fädernesland och säga: Se svenskarna därhemma, hur stå de inte samlade som en man! Men kunna vi det? Nej! Det är hundratals olika inträssen som skiljas. Det är flerfaldiga uppfattningar som göra sig gällande. Det är olikartade meningar som öva sitt inflytande på individerna. I politiken är man uppdelade i partier! I religionen i sekter. I det sociala samhällslivet i klasser o. s. v. Att söka samla och ena alla dessa olika intressen är absurdt! Tanken är dödfödd! Det hela vill endast resultera i, att man blir enig om att samlas — till strid mot varandra. Och så sker det utbrytningar och — vad blir det så av samlingen?

Det var säkert många av oss som hade gjort oss en del förhoppningar med hänsyn till Svenska Nationalkommitéens arbete och biblioteksrörelsen. Vi hade verkligen trott, att ett nationellt uppvaknande var för handen, och att åtminstone de metafysiska dogmernas och medeltidsidéernas representanter skulle hålla sig ur vägen för ett sådant modernt upplysnings- och kulturarbete som vi menade det kunde bliva. Härute ser det emellertid ut som om vi skulle bliva besvikna. Ty vi förstår väl att vissa personers inträdande i rörelsen, och deras tydliga intresse för saken, bådar intet gott för detta kulturarbete. De vilja endast åstadkomma splittring, och "samlingen" blir endast en parodi. Och huruvida de organiserade arbetarne och de intelligenta, kunskapstörstande farmarna utöver landet vill vara med i en sådan "samling" blir något som tiden får utvisa. Jag har emellertid mina dubier om den saken. Redan det uppsatta programmet för "Nationalkonventet" vid Round Lake har visat sig avskräckande för en del. Jag talade i går vid en svensk kvinna här i staden, en intelligent och skarpsinnig fru, och på min fråga om hon skulle resa till det svenska sommartinget, svarade hon: "Vi hade ämnat att resa hela familjen, men man reser väl inte långa vägar för att övervara en gudstjänst och höra psalmsång."

Det är väl knappast någon, och allra minst jag, som har den ringaste tvivel om att den komité, som har haft att göra med det förberedande arbetet för rörelsen i sin allmänhet, och för sommartinget särdeles, har gjort allt i den bästa mening. Och över den, på vars skuldror det mesta arbetet troligen har blivit lagt, Nationalkommittéens sekreterare, red. Brown, bör knappast någon skugga falla. Jag vet, eller jag kan gott tänka mig, att han har haft en ganska svår uppgift att fylla. Han har så att säga varit "between the devil and the deep sea" eller suttit mellan barken och veden. Att ett ganska starkt tryck varit övat på honom från visst håll, och särskilt från den person, på vilken jag förut i denna artikel gjort häntydningar, det framgår med all önskvärd tydlighet av de senaste numren av Svenska Canada-Tidningen, om man endast förstår den lilla konsten att läsa mellan raderna. Hade hr Brown varit fri och obunden, eller hade tidningen haft en stark, frisinnad organisation bakom sig, så hade nog puritanernas böner, hotelser och jeremiader förklingat ohörda. Som sakerna nu står kan man endast tillåta sig en del föga uppmuntrande reflektioner och med slappnat intresse avvakta utvecklingens gång.

* * *

Det är folkets, den producerande klassens emancipation på vilken en litterär rörelse som biblioteksrörelsen bör taga sikte. Detta bör och måste bli kärnan och den springande punkten i en sådan organisation. I annat fall har den förfelat sin uppgift helt och absolut. Sådan emancipation tillegnar man icke, eller åtminstone i ytterst ringa grad, genom den såkallade, och av många förordade "skönlitteraturen". Det är inom "skönlitteraturens" kategori som man finner "smutslitteraturen" par exellens. Där äro också "pigromanerna", i vilka "han" och "hon" får varandra i ändan, tillfinnandes. Och revolverskottnovellerna! Läsning av sådan litteratur, om den förtjänar detta namn, äro endast ett onyttigt, ja skadligt, tidsfördriv, utan den ringaste uppfostrande betydelse. Arbetarklassen har varken tid eller råd att bortslösa sina knappt tillmätta fristunder på dylik smörja. Härmed har jag inte sagt att den bör bannlysas från biblioteken — ty jag önskar ingen strid med mina antagonister om denna sak. Den kan ju finnas där, och ställas i samma bokfack som huspostillorna och själaskatterna och klassificeras "Värdelös litteratur".

Vi leva i en brytningstid. Gamla föreställningar om människolivet och tillvarons gåtor hålla på att ramla. Samhällslivet, förhållandet mellan individerna, förändras i raskt tempo. De sociala, ekonomiska och politiska grundvalar, varpå det nuvarande samhällssystemet är byggt, skakar i sammanfogningarne. Ett nytt samhällsskick, grundat på frihet och likställighet håller på att växa sig fram. Envar, som inte är starrblind, kan se detta tidens tecken, handskriften på väggen. Det är det arbetande folket, de producerande klasserna, som mer och mer träda i förgrunden vid denna nydaning. Proletariatet har kommit till insikt om sin makt och det skall också veta, inom ett begränsat tidsområde, att göra denna makt gällande.

Häruti och just häruti är det som en biblioteksrörelse har sin oerhörda betydelse. För att kunna taga ansvaret för styrelsen av samhället fordras ett, så att säga, obegränsat mätt av kunskaper, och det är just dessa kunskaper som vi kunna bibringa oss genom studiet av sådan litteratur som omhandlar de olika problem inför vilka vi bliva konfronterade då det gäller samhällets ve och väl.

I svenska riksdagen uttalade en högerledamot, hr Hildebrand, nyligen att "ju mera den allmänna rösträtten utvidgades ju mera sänkes kvaliteten av representationen". Kanske var det något av sanning i detta yttrande och därför böra vi förstå hur utomordentligt viktigt det är för de breda lagren att tillegna sig kunskaper i samhällets angelägenheter. Och lägg väl märke till att sådana kunskaper får man endast genom att studera "de ting som i världen äro", och genom att komma till förståelse av att **denna värld är den enda som vi veta något** om och att det därför gäller för oss att göra den så lycklig som möjligt för så många som möjligt.

Winnipeg, Midsommardagen 1918

Charley Erickson.

Jag botar män

MEDELS HEMBEHANDLING.

Det är lika lätt och effektivt att underkasta sig behandling i sitt eget hem som på vårt kontor. Ni kan spara tid och pängar Ni får den bästa behandling. 25 års erfarenhet.

Fri undersökning.

Specialister på hårdnackade kroniska och nervsjukdomar.

Vi bota ont i ryggen, nedstämdhet, dåligt minne, förlust av livsmodet och annat, som hindrar eder i edert arbete. Botar även blodförgiftning, njur- och urinsyresjukdomar.

Fria läkarråd. Skriv efter bok och symptomschema, som sändos i omärkt kuvert.

Svenska talas och skrives.

Rimliga arvoden.

HINZE MEDICAL INSTITUTE
20 och 22 Washington Avenue,
Minneapolis, Minn.

EDER SOMMARRESA
TILL
VANCOUVER OCH VICTORIA
OCH ANDRA PUNKTER PÅ PACIFICKUSTEN
VAL AV VÄGAR

Låga turistpriser från stationer i
MANITOBA, SASKATCHEWAN, ALBERTA
SLUTLIG RETURGRÄNS DEN 31 OKTOBER 1918.

SE DE RYKTBARA BERGEN — SEDDA BÄST FRÅN CANADIAN NORTHERN

Compartment, Biblioteks-, Observationsvagnar
EDMONTON TIIL VANCOUVER
Bäst i standard och turistvagnar.

CANADIAN NORTHERN

Fullständiga upplysningar om nedsatta biljettpriser etc. från alla agenter

CANADIAN NORTHERN RAILWAY

KÖP AKTIER
i Svenska Canada-Tidningen!

Ifyll nedanstående kupong

THE CANADA WEEKLY PRINTING CO. Ltd.
325 LOGAN AVENUE, WINNIPEG, MAN.

Sänd mig per omgående post.....aktier i The Canada Weekly Printing Company, Ltd., till par value av $25 per aktie, för vilket finnes inlagt.....

.....och sänd mig aktiebrevet per omgående

NAMN .....

POSTKONTOR .....PROVINS .....

COPENHAGEN

Garanterad absolut ren och den bästa tuggtobak i väriden.

Behaglig och varaktig, emedan den är tillverkad af den bästa, rika, saftiga bladtobak.

TUGGTOBAK

DEN GAMLA, BERÖMDA LÄKAREANSTALTEN,
N. ROSENBERG CO.,
Dr. T. W. DEACHMAN, Med. Sup't.
BEHANDLAR MED STOR FRAMGÅNG
Privata och nervösa sjukdomar,
förorsakade af ungdoms-dårskaper, onaturliga vanor, med alla deras förfärliga följder, såsom förslappning, förlust af lifskraft, opasslighet för affärslifvet, njur- och blåssjukdomar, svag rygg o. s. v., behandlas snabbt, omsorgsfullt, billigt och i djupaste hemlighet med säkra och pålitliga mediciner.

"LIFVETS HEMLIGHETER"

en af oss utgifven bok på 48 sidor, omhandlande lifvets hemligheter, äktenskapet, många slags sjukdomar, deras följder o. s. v.; den borde läsas af hvarje ung man. Sändes fritt i försegladt omslag till hvar och en som på ett postkort eller i bref insänder sin adress till

N. ROSENBERG CO., 117 N. Dearborn St., Rooms 209-210, Chicago, Ill.